

บทที่ 3

สติปัฏชาสังคัม สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

ข่าวสังคมจัดอยู่ในประเภทข่าวเบา ซึ่งให้ระดับความรู้สึกตอบสนองของผู้รับสารเป็นแบบตอบสนองในทันทีทันใด โดยมากจะเป็นเรื่องราวของบุคคลิก ลักษณะ เกียรติยศ เหตุการณ์ต่างๆ เน้นความรู้สึกเร้าอารมณ์ สะเทือนขวัญ เหตุการณ์ที่คล้ายๆกัน แต่เป็นที่น่าสนใจแก่ผู้ชมมากกว่า จะมีความสำคัญมาก¹

โดยมากแล้วข่าวสังคมจะถูกเสนอในทางบวก เพื่อประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก มากกว่าที่จะเสนอแต่เหตุการณ์ที่ตื้นตันเร้าใจหรือเป็นที่สนใจของประชาชนเท่านั้น

3.1. ขอบเขตของสติปัฏชาสังคัม²

อันที่จริงแล้ว ขอบเขตของสติปัฏชาสังคัมนั้นจะกว้างมาก ซึ่งหมายถึงอะไรก็ได้ที่กำลังอยู่ในความสนใจของประชาชน และเกิดผลกระทบต่อสังคม แต่ถ้าจะให้เจาะให้แคบลงมา ก็น่าจะหมายถึง สติปัฏที่มีเนื้อหาและเรื่องราวเกี่ยวกับการศึกษา คุณภาพสังคมและคุณภาพชีวิต ด้านสาธารณสุข ตลอดจนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใหม่ๆ โดยจะทำงานเกี่ยวข้องกับกระทรวงต่างๆ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สาธารณสุข ทบวงมหาดไทย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีข่าวของสังคมระดับสูงและข่าวการดำเนินงานของหน่วยงานและองค์การต่างๆอีกด้วย ซึ่งเรื่องราวดังกล่าวนอกจากจะมีการเสนอเพื่อตอบสนองความอยากรู้ของผู้ชมแล้ว ยังต้องเป็นประโยชน์ต่อสังคมด้วย

3.2. นโยบายสติปัฏชาสังคัมของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

ข่าวสังคมของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ได้ให้ความสำคัญกับปัญหาสังคมและความเดือดร้อนของคนในสังคม โดยจะเสนอปัญหาเหล่านั้นให้กับคน

¹ Metzler Ken , Newsgatjering. (Prentice - Hall , Inc , 1979). P. 34.

² ธรรมนูญคุณ ธรรมทานท์ พิมพ์วงศ์ , บรรณาธิการข่าวสังคม , 8 เมษายน 2542.

ในสังคมได้รับรู้ ตระหนัก หาทางป้องกัน และแก้ไข เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและจิตใจของคนในสังคมนั้นๆ ให้ดีขึ้น¹

นอกจากนี้ สถูปข้าวสังคมของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 นั้น ยังเป็นการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งกิจกรรมการเคลื่อนไหวของบุคคลและหน่วยงานองค์กรในแง่มุมต่างๆ ซึ่งจะต้องเป็นเรื่องที่สร้างสรรค์ จรรโลงสังคม เสนอแนะแนวทาง ช่วยเหลือ และชี้ให้คนในสังคมตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น

แต่อย่างไรก็ตาม จากการที่ข้าวสังคมเป็นข่าวเบา ที่ให้ความรู้สึกตอบสนองแบบทันทีทันใด ดังนั้น ข้าวสังคมที่ออกมาก็คงต้องมีการเร้าความรู้สึกของผู้ชม และง่ายต่อการเข้าใจ

ในช่วงนี้ นโยบายของทางสถานีได้ปรับให้รายการข่าวเน้นให้ดูสบายขึ้น ข้าวสังคมในระยะหลังนี้ จึงมีการนำเสนอข่าวที่ค่อนข้างสนุกสนาน และคลายเครียดมากขึ้นตามไปด้วย จากแต่ก่อนที่ข้าวสังคมจะเป็นการประชาสัมพันธ์องค์กร ก็เปลี่ยนมาเป็นการผลิตสถูปข่าวที่เน้นสีสันมากขึ้น มีลีลาการนำเสนอที่เปลี่ยนไป กล่าวคือ จะเป็นการนำเสนอสิ่งที่ผู้ชมอยากรู้จริงๆ ไม่เน้นการประชาสัมพันธ์องค์กร แต่จะให้รายละเอียดว่าเกิดอะไรขึ้น ที่ไหน เมื่อไร โดยมีรูปแบบนำเสนอที่เป็นกันเองและสนุกสนานขึ้น

นอกจากนี้ การนำเสนอข่าวสังคมจะต้องมีความสอดคล้องกับนโยบายของทางสถานีตรงที่ ต้องทำหน้าที่เป็นสื่อมวลชนที่ดี มีจรรยาบรรณในการทำข่าว วางตัวเป็นกลาง ไม่มีอคติในการทำข่าว พยายามกระจายข่าวสารให้รวดเร็ว รวมทั้งต้องมีความน่าสนใจ ให้ประโยชน์ และดึงดูดให้ผู้ชมมาชมรายการข่าวของทางสถานีให้มากที่สุดด้วย

3.3. วัตถุประสงค์ในการนำเสนอสถูปข้าวสังคม

การนำเสนอสถูปข้าวสังคม มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ

1. เพื่อเป็นการขยายความ หรือเจาะลึกข่าวสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ในแง่มุมของสังคม

¹ ตัมภาน์คุณ มาโนช มงคลเจริญ, บรรณาธิการอาวุโสเมืองไทยวันนี้, 5 กุมภาพันธ์ 2542.

- ได้
2. เพื่อเป็นการส่งเสริมสิ่งที่ดีให้แก่สังคมในทุกๆด้านเท่าที่จะทำได้
 3. เพื่อเป็นการจุดประกายประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมให้หน่วยงานทางสังคมได้รับรู้
 4. เพื่อความเพลิดเพลิน และผ่อนคลายความตึงเครียด

3.4. รูปแบบของสื่ूपข่าวสังคม

รูปแบบของสื่ूपข่าวสังคมของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 สามารถจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การนำข่าวหรือสถานการณ์เหตุการณ์ต่างๆที่มีความสำคัญ มาขยายในรูปแบบของสื่ूपข่าว เพื่อเจาะลึกหรือให้รายละเอียดข่าวนั้นๆในเชิงสังคม
2. การหยิบยกประเด็นต่างๆในสังคมที่ไม่จำเป็นต้องเป็นประเด็นข่าว แต่มีผลกระทบต่อคนมานำเสนอ

ในส่วนของการนำเสนอสื่ूपข่าวสังคม จะใช้การนำเสนอในรูปแบบการรายงานที่สมบูรณ์ วิธีการแบบนี้เรียกว่า **Package**¹ ซึ่งหมายถึงเรื่องราวข่าวที่สมบูรณ์ที่ทำโดยผู้รายงานข่าว ที่จะต้องทำโดยการพิจารณาเบื้องหลังข่าว มีการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม และยื่นรายงานโดยผู้รายงานข่าวและผู้ประกาศข่าวที่จะเกริ่นนำเข้าข่าวเล็กน้อย เพื่อให้ผู้ชมได้เตรียมชม

นอกจากการนำเสนอสื่ूपข่าวสังคมในรูปแบบของการยื่นรายงานจากผู้สื่อข่าว ณ ที่เกิดเหตุแล้ว จะใช้การนำเสนอเรื่องราวข่าวที่สมบูรณ์ (Package) โดยการลงเสียงบทบรรยายจากผู้สื่อข่าวที่สถานีก็ได้

เนื่องจากการผลิตข่าวโทรทัศน์ในปัจจุบัน เป็นงานที่มีความละเอียด พิถีพิถัน และมีการนำเทคนิคเข้ามาใช้มาก จึงต้องอาศัยเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญ เฉพาะด้านมากขึ้น การผลิตข่าวและสื่ूपข่าวของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ได้มีการใช้ระบบบรรณาธิการข่าวประจำวัน หรือที่เรียกว่า **Editor-for-the-day System**²

¹ Ivor Yorke, Television News, (Oxford: Focal Press, 1995), Page 25.

² อรบุษ เลิศจรวรารักษ์, เอกสารประกอบคำบรรยายวิชา "ข่าววิทยุโทรทัศน์ 2". (กรุงเทพมหานคร : คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538).

ซึ่งหมายถึง การแบ่งฝ่ายข่าวออกเป็นฝ่ายใหญ่ๆ 2 ฝ่าย และมีเจ้าหน้าที่หน่วยเล็กๆคอย
รับผิดชอบเป็นประจำทุกวัน ซึ่งประกอบด้วย

1. ฝ่ายป้อนข้อมูล (Intale / Input) เป็นฝ่ายที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการ
หาข่าว
2. ฝ่ายนำออกอากาศ (Output) มีหน้าที่คัดเลือกและจัดทำให้ข่าวรวมทั้ง
อุปกรณ์ประกอบข่าวต่างๆที่ได้มา พร้อมทั้งจะออกอากาศ

3.5. ประโยชน์ของสื่อบroadcasting¹

1. ให้ความเพลิดเพลิน ลดความเครียดจากข่าวหนัก พร้อมทั้งได้แง่คิดที่
เป็นประโยชน์ประกอบไปด้วย
2. เป็นการช่วยประชาสัมพันธ์หน่วยงานของรัฐและเอกชนในทางอ้อม
3. เป็นส่วนที่ช่วยสร้างสีสันให้กับรายการข่าว ช่วยดึงดูดให้ผู้ชมติดตาม
รายการข่าวมากขึ้น
4. ช่วยสะท้อนปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมให้ประชาชนได้ทราบ และ
ตระหนักถึงแนวทางแก้ไข
5. เป็นสื่อกลางที่เสนอแบบอย่างที่ดีให้กับคนในสังคม และชักจูงให้มี
การปฏิบัติตาม
6. ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตและจิตใจของคนในสังคมให้ดีขึ้น

¹ ศัมภาน์คุณ ธรรมกานท์ พิมพ์วงศ์ , บรรณาธิการข่าวสังคม , 29 ธันวาคม 2541.